

Le redki še verjamejo v pravo reformo

Podatki iz rebalansa proračuna za leto 2017 kažejo, da je višanje stopnje davka od dohodkov pravnih oseb neupravičeno, ugotavlja Analitika GZS.

Nina Ožtrbenk

»Prav zaradi gospodarske rasti je imela vlada enkratno priložnost, da bi se lotila resne davčne reforme, namesto tega pa se je odločila za dodatno javno trošenje.«

Matej Tonin, NSI

56 poslancev je po vetu v državnem svetu tudi v drugo podprlo ZDDPO oziroma potrdilo celoten davčni sveženj t. i. mini davčno reformo, 21 jih je bilo proti.

Koalicija je oktobra potrdila celoten sveženj davčnih sprememb. Kljub temu, da so podatki iz rebalansa proračuna za leto 2017 kazali, da država od višjega davka od dohodkov pravnih oseb (DDPO) načrtuje 108 milijonov evrov dodatnih prihodov, medtem ko je finančna ministrica Mateja Vraničar Erman še septembra trdila, da iz tega naslova pričakujejo le 60 milijonov evrov. V rebalansu proračuna za leto 2017 so tako dvignili oceno za 80 odstotkov. Pri dohodnini ni tolikšne razlike. Razbremenitev za 99 milijonov evrov je podobna napovedani septembra (106 milijonov evrov), ugotavlja Analitika GZS.

Z javno-finančnega zornega kota bo tako država pobrala še več, kot je bilo znano pred rebalansom. Natančneje: razbremenitev dela so prečnili za 7 milijonov evrov, podcenili (načrtno?) pa so pri priliv iz davka od dohodkov pravnih oseb za 48 milijonov evrov. Skupaj je torej proračun na boljšem za 55 milijonov evrov glede na septembrske napovedi finančnega ministrstva.

Gospodarska rast je torej prispevala svoje, zato se davčni prilivi večajo. Argument, da je z davkom od dohodkov pravnih oseb treba poskrbeti za nujno javno-finančno konsolidacijo, je bil tako ob drugem glasovanju še bolj negotov, kot je bil ob prvem glasovanju v Državnem zboru RS. A politična karavana je odpeljala dalje.

Reforme, kot kaže, ne bo

»Reforme zagotovo ne bomo dobili, saj ni nobenega dialoga več, po vsem skupaj pa je tudi razočaranje veliko,« o morebitnih naslednjih korakih davčne reforme meni Marjan Batagelj, predsednik Kluba slovenskih podjetnikov in predsednik upravnega odbora Posojstne jame. Omenjeni klub je kot del gospodarske in delodajalske koalicije apeliral na državne svetnike, naj izglasujejo veto na novelo zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO), ki je del t. i. mini davčne reforme skupaj z novelo zakonov o dohodnini in davčnem postopku.

Svetniki so veto izglasovali, a so poslanci njihov glas in glas omenjene koalicije (ob klubu podjetnikov je sestavljajo še Gospodarska zbornica Slovenije

(GZS), Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS), Združenje delodajalcev Slovenije (ZDS) ter Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS) ignorirali, ko so sredi oktobra na Odboru za finance in monetarno politiko s 13:1 znova podprli novelo ZDDPO, nato pa še v Državnem zboru ponovno izglasovali zakon.

»To ni ne pravično ne razvojno«

Malo bolj optimističen je Marjan Mačkosek, predsednik GZS, ki pa je hkrati tudi kritičen do oblasti. »Vlada in Državni zbor sta uslišala glas gospodarske in ko gre za razbremenitev plač. Vendar pa sta hkrati dodatno obremenila podjetja in zaposlenim v gospodarstvu namenila bistveno manjšo razbremenitev, kot si jo zaslužijo in kot bi bilo mogoče glede na gospodarsko rast. To ni niti razvojno niti pravično. Od vlade pričakujemo, da bo takoj začela z novim korakom davčnih sprememb, kot je javno tudi napovedala. Hkrati zahtevamo, da bo ta res šel v smeri razbremenitve gospodarstva. Doslej v tem mandatu ni bilo še davčne reforme, ki bi pod črto pomenila razbremenitev gospodarstva, kvečjemu nasprotno,« pravi Mačkosek.

Dodaja, da si vsi deležniki v gospodarstvu, od delavcev do menedžerjev, zaslužijo reformo, ker so bili prav zaposleni v gospodarstvu največje žrtve gospodarske krize, pa tudi zato, ker je bilo gospodarstvo tisto, ki je bilo v zadnjih letih motor izhoda iz krize.

»Čas je, da vlada to prizna, ne le z besedami, ampak tudi z dejanji. Pričakujemo torej razvojno davčno reformo, ne več kozmetičnih sprememb,« pojasnjuje predsednik GZS.

Vlada ignorira socialni dialog

Tudi predsednik ZDS Marjan Trobiš poudarja, da vladni predlogi sprememb davčnih zakonov gospodarstvu ne prinašajo nobene razbremenitve, ampak prav nasprotno – podjetja obremenjujejo skozi dvig stopnje davka od dohodkov pravnih oseb. »ZDS in druge delodajalske organizacije smo ves čas promovirale mini davčne reforme s strani vlade poudarjali in javno izpostavljali, da gospodarstvo te reforme ne podpira. Kljub temu je ministrstvo za finance ves

40 Tiskano na papirju Sora Matt 1.1., 80g papirnice GORIČANE.

glas gospodarstva, november 2016

Davčna reforma

čas javnosti zagotavljalo, da je gospodarstvo tem davčnim zakonom izreklo podporo, kar pa ne drži. S takšnim načinom in ignoriranjem socialnega dialoga je bilo močno okrnjeno zaupanje socialnih partnerjev do vlade,« poudarja Trobiš in dodaja, da so se odnosi začeli rušiti že s sprejemom minimalne plače mimo socialnega dialoga.

»Najmanj, kar ZDS pričakuje, je, da ministrstvo za finance prisluhne našim zahtevam po davčni razbremenitvi gospodarstva in nadaljuje s celovito davčno reformo, v pripravo katere nas bo vključila kot enakopravne partnerje v okviru socialnega dialoga,« zaključuje sogovornik.

Na vrsti je ministrstvo za finance

»Gospodarstvo je prek svetnikov poslalo jasn signal, da se ne strinja z mini davčno reformo v delu, ki obremenjuje povziranje davka na dobiček za dve odstotni točki,« poudarja Branko Meh, predsednik OZS. Kritizira vlado, ki po njegovih besedah vseskozi zagotavlja, da gospodarstva ne bo dodatno obremenjevala, kar pa ne drži: »Glede na prihodnje odločitve ministrstva za finance se bomo v delodajalskih organizacijah posvetovali, kakšni bodo naši naslednji koraki.«

V Sloveniji se na ta način rešuje proračun

Igor Antauer, eden od državnih svetnikov, ki je podprl veto na novelo ZDDPO, je pričakoval tako ignoriranje koalicijskih poslancev: »Pri nas smo navajeni reševati proračun na tak način, saj so vsi proračuni nerazvojno usmerjeni. Sicer razumem legitimno pravico finančnega ministrstva, da rešuje proračun, a to dolgoročno za gospodarstvo ne bo dobro. Naš veto pa je bil usmerjen predvsem v to, da je to, kar so ponudili, bistveno manj od tega, kar so obljubili.«

Prav zaradi tega bi bilo po njegovih besedah »neutemeljeno pričakovati kaj drugega glede na to, kako imamo visoke davčne in prihodkovne obremenitve.« Dodaja, da bi se lahko pri investicijah, ki pri nas potekajo po polžje, zgledovali po Luksemburgu: »S fiskalnimi ukrepi, ki pri nas niso na vidiku, so se

lotili investicij in izgradnje infrastrukture ter tako pospešili rast gospodarstva.«

Opozicija opozarja na nove obremenitve

Tudi v opoziciji ne verjamejo, da se bo vlada lotila davčne reforme. »Velikih pričakovanj nimamo, ker se vlada že doslej ni dotaknila najbolj perečih točk v slovenskem davčnem sistemu (npr. pretirane obdavčitve plač). Celo več, vlada je negativno posegla na področja, kjer smo bili doslej konkurenčni (dodatna obdavčitev dobička). NSI je v preteklosti podala več predlogov za resnično davčno razbremenitev, vendar je bila vedno zavrnjena. Prav zaradi gospodarske rasti je imela vlada enkratno priložnost, da bi se lotila resne davčne reforme, namesto tega pa se je poslužila dodatnega javnega trošenja,« meni Matej Tonin iz NSI.

Poslanec SDS Marko Pogrešnik dodaja, da je v proračunu za leto 2017, če se ga primerja s tistim iz leta 2013, za skoraj milijardo evrov več prihodkov, za kar je po njegovih besedah najbolj zaslužno gospodarstvo, »ki pa ga vlada Mira Cerarja sedaj »nagrajuje« s tem, da ga s predlagano mini davčno reformo še dodatno posredno in neposredno obremenjuje. Glede na dosedanje izkušnje in ukrepe, ki jih je Cerarjeva vlada sprejela, ne pričakujemo, da bi ta vlada v naslednjih dveh letih poskušala narediti korake v smeri, ki bi razbremenjevali gospodarstvo, temveč menimo, da bo nadaljevala z dodatnimi birokratskimi in davčnimi ukrepi, ki gospodarstvo dušijo.«

Desus: prava smer, a premalo odločna

V koalicijskem Desusu menijo, da so bili dozdajšnji koraki storjeni v pravo smer, »a morda premalo odločno,« in zagovarjajo razumno razbremenitev gospodarstva, odpravo administrativnih ovir in običajno davčno razbremenitev najnižjih dohodniških razredov. V SD pa pričakujejo nadaljevanje prerazporeditve obremenitev tako, da se lahko postopoma razbremenijo dohodki iz dela in dvignejo obremenitve na kapital in premoženje. »Vse, kar lahko naredimo na področju davkov, mora biti uravnoteženo in postopno, saj bi veliki izpadi lahko ogrozili sisteme solidarnosti, od katerih imamo korist vsi: ljudje in gospodarstvo. Drugi pomemben pogoj je socialni dialog in družbeni dogovor. Če bomo se naprej iskali soglasje partnerjev, sindikatov in delodajalskih strani, tudi bližnja volitev ni razlog, da se dobre ideje ne bi realizirale. Javni sektor in gospodarstvo nista sovražnika, temveč zaveznika, ki vzajemno koristita drug drugemu. V okviru tega moramo tudi iskati dogovore.«

Lahko premierju tokrat verjamemo?

Vladajoči SMC na naša vprašanja ni odgovoril, je pa predsednik vlade Miro Cerar na javnih nastopih isti dan, ko je Državni zbor dokončno potrdil celoten davčni sveženj, po tako imenovani mini davčni reformi napovedal nove davčne korake v prid gospodarstvu. Mu lahko tokrat verjamemo? »

»Reforme zagotovo ne bomo dobili, saj ni nobenega dialoga več, po vsem skupaj pa je tudi razočaranje veliko.«

Marjan Batagelj, predsednik Kluba slovenskih podjetnikov in predsednik upravnega odbora Posojstne jame

glas gospodarstva, november 2016